

Základní přehled právní úpravy povinnosti mlčenlivosti u hlavních profesí souvisejících s pomocí obětem obchodování s lidmi

1) Advokát: zákon č. 85/1996 Sb. o advokacii

§ 1

Výkon advokacie

(2)

Poskytováním právních služeb se rozumí zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, udělování právních porad, sepisování listin, zpracovávání právních rozborů a další formy právní pomoci, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu. Poskytováním právních služeb se rozumí rovněž činnost opatrovníka pro řízení ustanoveného podle zvláštního právního předpisu¹, je-li vykonávána advokátem.

§21 – mlčenlivost

(1) Advokát je povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb.

(2)

Povinnosti mlčenlivosti může advokáta zprostit pouze klient a po jeho smrti či zániku právní nástupce klienta; má-li klient více právních nástupců, ke zproštění advokáta povinnosti mlčenlivosti je potřebný souhlasný projev všech právních nástupců klienta. Zbavení povinnosti mlčenlivosti advokáta klientem nebo jeho právním nástupcem anebo jeho právními nástupci musí být provedeno písemnou formou a musí být adresováno advokátovi; v řízení před soudem tak lze učinit i ústně do protokolu. I poté je však advokát povinen zachovávat mlčenlivost, je-li z okolností případu zřejmé, že ho klient nebo jeho právní nástupce této povinnosti zprostil pod nátlakem nebo v tísní.

(3)

Advokát nemá povinnost mlčenlivosti ve vztahu k osobě, kterou pověřuje provedením jednotlivých úkonů právních služeb, pokud je tato osoba povinna sama tuto povinnost zachovávat.

Závěr:

Provádění kazuistických konzultací, ať už jsou na nich kauzy řešeny anonymně (tj. bez udání osobních údajů a dalších údajů umožňujících ztotožnění) nebo neanonymně, je poskytováním právních služeb, tedy o všech skutečnostech, které se advokát při kazuistických konzultacích dozví, je povinen zachovávat mlčenlivost. Advokáta není třeba vázat žádným prohlášením závazku mlčenlivosti atd., protože povinnost mlčenlivosti vyplývá ze zákona.

Pokud advokát sám při kazuistických konzultacích nastolí svou kauzu, musí ji zcela oprostít od jakýchkoli údajů, které by mohly směřovat k ztotožnění klienta, tzn. musel by hovořit čistě hypoteticky, nebo by musel mít od klienta zproštění mlčenlivosti, což je přípis klienta advokátovi, kde ovšem musí být explicitně uvedeno, vůči komu se zproštuje (označení osob alespoň příslušností k určité organizaci).

Při konzultacích lze advokátu předložit jakoukoli kauzu, tj. všechny tři typy, a vždy bude vázán povinností mlčenlivosti.

2) Zaměstnanec poskytovatele sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 o sociálních službách

§ 100 Mlčenlivost

- (1) Zaměstnanci obcí a krajů, zaměstnanci státu a zaměstnanci poskytovatelů sociálních služeb jsou povinni zachovávat mlčenlivost o údajích týkajících se osob, kterým jsou poskytovány sociální služby nebo příspěvek, které se při své činnosti dozvědí, není-li dále stanoveno jinak. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být osoby uvedené ve větě první zproštěny pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.
- (2) Povinnost mlčenlivosti stanovená v odstavci 1 platí obdobně pro fyzické osoby, které jsou poskytovateli sociálních služeb nebo se jako přizvaní odborníci účastní inspekce anebo při poskytování sociálních služeb působí jako dobrovolníci.
- (3) Údaje týkající se osob, kterým jsou poskytovány sociální služby nebo příspěvek, které se subjekty uvedené v odstavcích 1 a 2 při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen s písemným souhlasem osoby, které jsou poskytovány sociální služby nebo příspěvek.

Závěr:

Obdobně jako u advokáta, pro provádění kazuistických konzultací, ať už jsou na nich kauzy řešeny anonymně (tj. bez udání osobních údajů a dalších údajů umožňujících ztotožnění) nebo neanonymně platí, že při kazuistických konzultacích mají zaměstnanci obcí a krajů, zaměstnanci státu a zaměstnanci poskytovatelů sociálních služeb povinnost zachovávat mlčenlivost. Takového zaměstnance není třeba vázat žádným prohlášením závazku mlčenlivosti atd., protože povinnost mlčenlivosti vyplývá ze zákona. Povinnost mlčenlivosti se vztahuje nejen na zaměstnance poskytovatele sociálních služeb, který je od státu nebo územní samosprávy, ale právě i na zaměstnance státu o obcí a krajů, dále na FO, která je poskytovatelem soc. služby a na dobrovolníky. Mlčenlivostí jsou kryty všechny údaje, o nichž se zaměstnanec dozví v souvislosti s poskytováním sociálních služeb, v rozsahu údajů týkajících se klienta. Jaké údaje to jsou, na to není jednoznačný výklad, podobně to upravuje legislativa u služeb obětem trestné činnosti a komentář zde uvádí, že zákon používá pro vyjádření předmětu povinnosti mlčenlivosti termín „údaje o osobách“, i když obvykle bývá v této souvislosti v jiných zákonech použit výstižnější termín „všechny

skutečnosti“. Může být tedy sporné, které údaje jsou chráněny povinností mlčenlivosti. Vzhledem k účelu tohoto ustanovení je třeba vykládat povinnost mlčenlivosti v širokém smyslu slova, nikoliv tedy pouze v rozsahu stanoveném například v § 16. Kromě osobních údajů (jméno a příjmení oběti, její bydliště, místo a povaha výkonu její profese, případně způsob podnikání, rodinné a finanční poměry) je třeba pod tuto povinnost mlčenlivosti zahrnout i další informace o rozsahu, charakteru a intenzitě poskytované služby a okolnostech souvisejících se spácháním trestného činu.

Podle § 3 zákona č. 108/2006 Sb. se rozumí sociální službou činnost nebo soubor činností podle tohoto zákona zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.

Pokud zaměstnanec poskytovatele při kazuistických konzultacích nastolí svou kauzu, musí ji zcela oprostít od jakýchkoli údajů, které se dozvěděl v souvislosti s poskytováním služby, tzn. musel by hovořit čistě hypoteticky, nebo by musel mít od klienta zproštění mlčenlivosti, což je přípis klienta, nebo jeho výslovné písemné prohlášení, kde ovšem musí být explicitně uvedeno, v jakém rozsahu a za jakým účelem se mlčenlivosti zprošťuje.

Při konzultacích v případě všech tří typů vždy bude zaměstnanec vázán povinností mlčenlivosti, takže je třeba mít předem souhlas, nebo nelze uvádět vůbec žádné údaje, které se dozvěděl v souvislosti se službou.

Pokud by měl naopak být takový zaměstnanec konzultován na kazuistické poradě, bude vázán zákonnou povinností mlčenlivosti a není nutno jej dále vázat prohlášením apod.

3) OSPOD (pozor vztahuje se na všechny subjekty v §4 zákona) – zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí

§ 57

(1) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu, zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci zařízení sociálně-právní ochrany jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím seznámili, pokud se v tomto zákoně nestanoví jinak. Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v § 7, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o místě pobytu rodiče, který se stal obětí domácího násilí v rodině s dítětem, a jsou rovněž povinni zachovávat mlčenlivost o údajích o osobách, jímž bylo dítě svěřeno do péče před osvojením, jakož i o místě pobytu takového dítěte. Zaměstnanci uvedení ve větě první jsou povinni zachovávat mlčenlivost podle věty první a druhé i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci uvedení ve větě první zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 platí obdobně i pro pověřené osoby a jiné fyzické osoby, které se při spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany a zařízeními sociálně-právní ochrany seznámily s údaji, o nichž jsou zaměstnanci uvedení v odstavci 1 povinni zachovávat mlčenlivost.

Závěr:

Úprava mlčenlivosti je obdobná jako u zaměstnanců poskytovatele sociální služeb, ale vztahuje se na skutečnosti, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím seznámili. Vzniká otázka přímé souvislosti, konzultace by mohly být i mimo přímou souvislost, ale pak by, aby konzultace byly právně bezpečné, měl vzniknout závazek mlčenlivosti a to smluvně. Toto navrhuji konzultovat přímo s někým z OSPOD.

4) Oběti t.č. – zákon č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů)

§ 46

Povinnost mlčenlivosti

Každý je povinen zachovávat mlčenlivost o údajích týkajících se osob, kterým jsou poskytovány služby podle tohoto zákona, o nichž se dozví v souvislosti s poskytováním těchto služeb nebo v souvislosti s kontrolní činností podle § 45, není-li tímto zákonem stanoveno jinak. Této povinnosti může být zproštěn pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, a to jen písemně s uvedením rozsahu a účelu zproštění.

Závěr:

Tato zákonná mlčenlivost se týká všech, kteří poskytují služby obětem t.č., bez ohledu na jiné povinnosti mlčenlivosti podle jiných právních předpisů. Právě tato povinnost mlčenlivosti prolamuje obecnou oznamovací povinnost podle trestního zákoníku, nezbavuje ale povinnosti překazit t.č. Pro kazuistickou poradu je nutné mít zproštění mlčenlivosti od klienta a to písemně s uvedením rozsahu a účelu, jinak je nutná úplná anonymizace, nejen od osobních údajů, ale úplná ode všech údajů.

5) Bezpečnostní sbory - příslušníci (Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace) úprava: zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

§ 45 Základní povinnosti příslušníka

(1) Příslušník je povinen

c) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby; to neplatí, jestliže byl příslušník této povinnosti zproštěn služebním funkcionářem, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak,

§ 214

Mlčenlivost

Povinnost příslušníka zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby, trvá i po skončení služebního poměru; to neplatí, jestliže je příslušník této povinnosti zproštěn služebním funkcionářem, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

Policie České republiky - zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

§ 115

(1) Policista nebo zaměstnanec policie jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů policie nebo v souvislosti s nimi, a které v zájmu zabezpečení úkolů policie nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami. Tato povinnost trvá i po skončení služebního nebo pracovního poměru.

(2) Každý, koho útvar policie nebo policista požádá o poskytnutí pomoci, je povinen, byl-li řádně poučen, zachovávat mlčenlivost o všem, co se v souvislosti s požadovanou nebo poskytnutou pomocí dověděl.

(3) Povinnosti mlčenlivosti se nemůže policista nebo zaměstnanec policie dovolávat vůči policejnímu orgánu, státnímu zástupci, soudu, jinému bezpečnostnímu sboru včetně bezpečnostního sboru státu Evropské unie, kontrolním orgánům podle tohoto zákona a vůči ministerstvu, pokud jde o údaje potřebné k plnění jejich působnosti na základě zákona nebo mezinárodní smlouvy.

(4) Povinnosti mlčenlivosti je oprávněn zprostit osoby uvedené v odstavcích 1 a 2 ministr nebo jím pověřená osoba.

§ 60

Obecná ustanovení o zpracovávání informací policií

(1)

Policie zpracovává v souladu s tímto zákonem a jiným právním předpisem informace včetně osobních údajů v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů.

§ 61

Podání vysvětlení

(1)

Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro

- a) odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele,
- b) vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci, nebo
- c) přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu, a v případě potřeby ji vyzvat, aby se ve stanovenou

dobu, popřípadě bez zbytečného odkladu, je-li to nezbytné, dostavila na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení.

(3)

Podání vysvětlení nesmí být od osoby požadováno, pokud by tím porušila zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna. Osoba může vysvětlení odepřít pouze, pokud by jíím sobě nebo osobě blízké způsobilá nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek.

Závěr:

Obdobně jako v jiných případech, pro provádění kazuistických konzultací, ať už jsou na nich kauzy řešeny anonymně (tj. bez udání osobních údajů a dalších údajů umožňujících ztotožnění) nebo neanonymně platí, že při kazuistických konzultacích je příslušník výše uvedených sborů povinen zachovávat mlčenlivost ohledně skutečností, které se na kazuistice dozví. Není třeba jej vázat žádným prohlášením závazkem mlčenlivosti atd., protože povinnost mlčenlivosti vyplývá ze zákona. Ale pozor samozřejmě, že je to nezbavuje jiných služebních povinností a toto není na překážku tomu, že příslušník sboru je podle ust. § 10 zákona č. 273/2008 Sb. zákon o Policii ČR "V případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci (dále jen „úkon“) nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil." Je třeba také mít na paměti, že policie může žádat podání vysvětlení (par. 61), kde lze odepřít podání pro zákonnou povinnost mlčenlivosti, ledaže by došlo k jejímu zproštění příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna. To v případě sociálního pracovníka je pouze klient, tedy sociální pracovník by mohl odepřít podání vysvětlení z důvodu zákonem stanovené povinnosti mlčenlivosti. I tady ale zůstává ten problém, že pokud by již bylo vedeno trestní řízení, pak lze mlčenlivost prolomit se souhlasem soudu (par. 8 trestního řádu).

6) Státní zástupce - zákon č. 283/1993 o státním zastupitelství

§ 25 Povinnost mlčenlivosti

(1) Státní zástupce je povinen zachovat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce, a to i po skončení výkonu funkce státního zástupce.

(2) Pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, může státního zástupce zprostit mlčenlivosti z vážných důvodů nejvyšší státní zástupce; nejvyššího státního zástupce zproštuje povinnosti mlčenlivosti ministr spravedlnosti.

§ 15 Povinnost podat vysvětlení

(1) Pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, je každý povinen dostavit se na výzvu ke státnímu zastupitelství a podat zde potřebné vysvětlení. O obsahu vysvětlení a o průběhu tohoto úkonu se sepíše záznam.

(2) Vysvětlení nelze požadovat o okolnostech týkajících se utajovaných informací chráněných zvláštním právním předpisem od toho, kdo je povinen je zachovat v tajnosti, nebo od toho, kdo by vysvětlením porušil jinou zákonem uloženou nebo uznanou povinnost

mlčenlivosti, ledaže byl těchto povinností zproštěn tím, kdo je k tomu podle zvláštního právního předpisu oprávněn.

Závěr:

Velmi podobně jako v případě příslušníka sboru, pro provádění kazuistických konzultací, ať už jsou na nich kauzy řešeny anonymně (tj. bez udání osobních údajů a dalších údajů umožňujících ztotožnění) nebo neanonymně platí, že při kazuistických konzultacích je státní zástupce povinen zachovávat mlčenlivost ohledně věcí, které se na kazuistice dozví. Není třeba jej vázat žádným prohlášením závazkem mlčenlivosti atd., protože povinnost mlčenlivosti vyplývá ze zákona. Ale pozor samozřejmě, že je to nezabývá jiných povinností státního zástupce, tedy informace z kazuistiky by mohly vést k výzvě podat vysvětlení atd.

7) Probační a mediační služba zákon č. 257/2000 Sb. o Probační a mediační službě

§ 9 Povinnost mlčenlivosti

(1) Úředník i asistent Probační a mediační služby jsou povinni i po skončení pracovního poměru zachovávat mlčenlivost o věcech, které se dozvěděli v souvislosti s výkonem své funkce. Povinnosti mlčenlivosti se při výkonu probace nemohou dovolávat ve vztahu k policejnímu orgánu, soudu nebo státnímu zástupci. Stejně se nemohou dovolávat mlčenlivosti vůči ministerstvu, pokud jde o údaje potřebné k plnění závazků podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána. (2) Úředníka ani asistenta Probační a mediační služby nelze v návaznosti na jeho mediační činnost vyslýchat ke skutkovým okolnostem, které se dozvěděl při zprostředkování řešení sporu nebo v souvislosti s ním a které se neprojevily při uzavírání dohody mezi obviněným a poškozeným, s výjimkou případů zákonem uložené povinnosti překaziti spáchání trestného činu nebo oznámiti trestný čin.

Závěr

Úprava je velmi podobná sociálnímu pracovníku. Pro provádění kazuistických konzultací, ať už jsou na nich kauzy řešeny anonymně (tj. bez udání osobních údajů a dalších údajů umožňujících ztotožnění) nebo neanonymně platí, že úředník i asistent Probační a mediační služby jsou povinni i po skončení pracovního poměru zachovávat mlčenlivost o věcech, které se dozvěděli v souvislosti s výkonem své funkce. Rozdíl je v tom, že úředník a asistent Probační a mediační služby se tohoto nemohou dovolávat ve vztahu k policejnímu orgánu, soudu nebo státnímu zástupci a také to, že zde nezprostřuje klient. Není třeba je vázat žádným prohlášením závazkem mlčenlivosti atd., protože povinnost mlčenlivosti vyplývá ze zákona.

8) zdravotník zákon č 7/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)

§ 2 Základní pojmy

(1) Poskytovatelem zdravotních služeb se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která má oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle tohoto zákona.

(2) Zdravotními službami se rozumí

a) poskytování zdravotní péče podle tohoto zákona zdravotnickými pracovníky, a dále činnosti vykonávané jinými odbornými pracovníky, jsou-li tyto činnosti vykonávány v přímé souvislosti s poskytováním zdravotní péče,

b) konzultační služby, jejichž účelem je posouzení individuálního léčebného postupu, popřípadě navržení jeho změny nebo doplnění, a další konzultace podporující rozhodování pacienta ve věci poskytnutí zdravotních služeb prováděné dalším poskytovatelem zdravotních služeb (dále jen „poskytovatel“) nebo zdravotnickým pracovníkem, kterého si pacient zvolil,

§ 51 Zachování mlčenlivosti v souvislosti se zdravotními službami

(1) Poskytovatel je povinen zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb.

(2) Za porušení povinné mlčenlivosti se nepovažuje a) předávání informací nezbytných pro zajištění návaznosti poskytovaných zdravotních služeb,

b) sdělování údajů nebo jiných skutečností, je-li poskytovatel zproštěn pacientem, popřípadě zákonným zástupcem pacienta, mlčenlivosti a sděluje-li údaje nebo tyto skutečnosti v rozsahu zproštění, c) sdělování, popřípadě oznamování údajů nebo jiných skutečností podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů, pokud z tohoto zákona nebo jiných právních předpisů vyplývá, že údaje nebo skutečnosti lze sdělit bez souhlasu pacienta,

d) sdělování údajů nebo jiných skutečností pro potřeby trestního řízení způsobem stanoveným právními předpisy upravujícími trestní řízení; za porušení povinné mlčenlivosti se rovněž nepovažuje sdělování údajů nebo jiných skutečností při plnění zákonem uložené povinnosti přikazít nebo oznámit spáchání trestného činu.

Závěr:

Zákonná povinnost mlčenlivosti váže zjednodušeně řečeno jen ty "zdravotníky" kteří se nějak účastní poskytování péče (opět zjednodušeně řečeno), tedy při konzultacích ve skupině by toto mohlo pokrývat maximálně psychiatra. Zde by bylo nutno stanovit smluvní závazek mlčenlivosti.

9) dětské domovy - zákon č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů + zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání + zákon č. 262/2006 Sb. zákoník práce

§ 2

(1) Zařízeními jsou:

- a) diagnostický ústav,
- b) dětský domov,
- c) dětský domov se školou,
- d) výchovný ústav.

§ 18

(1) Pedagogičtí pracovníci zařízení nebo střediska vzdělávají a vychovávají děti a klienty v souladu s cíli výchovy a vzdělávání, stanovenými tímto zákonem a dalšími právními předpisy.

§ 22b

Povinnosti pedagogických pracovníků

Pedagogický pracovník je povinen

b) chránit a respektovat práva dítěte, žáka nebo studenta,

e) zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu dětí, žáků a studentů a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, s nimiž přišel do styku,

Závěr:

Zde je zákonná povinnost mlčenlivosti ve srovnání s jinými případy ne tak přísná, z hlediska právní bezpečnosti je spíše nutno přikročit k soukromoprávnímu závazku mlčenlivosti.

10) Povinnost mlčenlivosti podle zákoníku práce zákon č. 262/2006 Sb. zákoník práce

303 Zvýšené povinnosti skupin zaměstnanců

(1) Zaměstnanci

a) ve správních úřadech,

b) zaměstnanci v

1. Policii České republiky,
2. ozbrojených silách České republiky,
3. Generální inspekci bezpečnostních sborů,
4. Bezpečnostní informační službě,
5. Úřadu pro zahraniční styky a informace,
6. Vězeňské službě České republiky,
7. Probační a mediační službě,
8. Kanceláři prezidenta republiky,
9. Kanceláři Poslanecké sněmovny,
10. Kanceláři Senátu,
11. Kanceláři Veřejného ochránce práv,
12. Kanceláři finančního arbitra,
13. Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových,
14. České správě sociálního zabezpečení a v okresních správách sociálního zabezpečení,

15. Nejvyšším kontrolním úřadu,
 16. Úřadu pro ochranu osobních údajů,
 17. Ústavu pro studium totalitních režimů,
 18. chráněných krajinných oblastech a národních parcích,
 19. Správě úložišť radioaktivních odpadů,
- c) zaměstnanci u soudů a státních zastupitelství,
- d) zaměstnanci
1. České národní banky,
 2. státních fondů,
- e) zaměstnanci územních samosprávných celků zařazení
1. do obecního úřadu,
 2. městského úřadu,
 3. magistrátu statutárního města nebo magistrátu územně členěného statutárního města, úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části územně členěného statutárního města,
 4. krajského úřadu,
 5. Magistrátu hlavního města Prahy a úřadu městské části hlavního města Prahy, s výjimkou úředníků územních samosprávných celků podle zvláštního právního předpisu,
- f) zaměstnanci územních samosprávných celků zařazení v obecní policii,
- g) zaměstnanci škol zřizovaných Ministerstvem vnitra a zaměstnanci Policejní akademie České republiky,

mají zvýšené povinnosti uvedené v odstavci 2.

Zaměstnanci uvedení v odstavci 1 jsou dále povinni

- b) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděli při výkonu zaměstnání a které v zájmu zaměstnavatele nelze sdělovat jiným osobám; to neplatí, pokud byli této povinnosti zproštěni statutárním orgánem nebo jím pověřeným vedoucím

Relativně slabá mlčenlivost sama o sobě, ale bývá zpřísněna speciální úpravou, z hlediska právní obezřetnosti je na místě soukromoprávní závazek mlčenlivosti.

11) Služební zákon - zákon č. 234/2014 o státní službě

§ 77 Základní povinnosti

- (1) Státní zaměstnanec je povinen

h) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dověděl při výkonu služby, a které v zájmu služebního úřadu nelze sdělovat jiným osobám; to neplatí, pokud byl této povinnosti zproštěn; povinnost zachovávat mlčenlivost, která státnímu zaměstnanci vyplývá z jiného zákona, není dotčena,

Závěr:

Prakticky obdobný typ zákonné mlčenlivosti jako v zákoníku práce. Jde o relativně slabou mlčenlivost, ale bývá zpřísněna speciální úpravou, z hlediska právní bezpečnosti je spíše nutno přikročit k soukromoprávnímu závazku mlčenlivosti.

11) Trestné činy související s mlčenlivostí

§ 368 Neoznámení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný spáchal trestný čin vraždy (§ 140), těžkého ublížení na zdraví (§ 145), mučení a jiného nelidského a krutého zacházení (§ 149), obchodování s lidmi (§ 168), zbavení osobní svobody (§ 170), braní rukojmí (§ 174), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), týrání svěřené osoby (§ 198), padělání a pozměnění peněz (§ 233), neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234), neoprávněné výroby peněz (§ 237), porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262), porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263), provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 265), porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266), obecného ohrožení (§ 272), vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280), nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky (§ 281), nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu (§ 282), získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290), zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny (§ 292), vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), sabotáže (§ 314), vyzvědačství (§ 316), ohrožení utajované informace (§ 317), válečné zrady (§ 320), přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411), válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3, a takový trestný čin neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu nebo místo toho, jde-li o vojáka, nadřízenému, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li oznámení učinit, aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání.

(3) Oznamovací povinnost podle odstavce 1 nemá advokát nebo jeho zaměstnanec, který se dozví o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem advokacie nebo právní praxe. Oznamovací povinnost nemá také duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k výkonu zvláštních práv, dozví-li se o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství. Oznamovací povinnost trestného činu obchodování s lidmi podle § 168 odst. 2 a zbavení osobní svobody (§ 170) nemá též osoba poskytující pomoc obětem trestných činů.

§ 367

Nepřekážení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin vraždy (§ 140), zabití (§ 141), těžkého ublížení na zdraví (§ 145), mučení a jiného nelidského a krutého zacházení (§ 149), nedovoleného přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy (§ 159), neoprávněného odebrání tkání a orgánů (§ 164), obchodování s lidmi (§ 168), zbavení osobní svobody (§ 170), zavlčení podle § 172 odst. 2 a 3, loupeže (§ 173), braní rukojmí (§ 174), vydírání podle § 175 odst. 3 a 4, neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 180 odst. 4, znásilnění (§ 185), pohlavního zneužití (§ 187), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), týrání svěřené osoby (§ 198), krádeže podle § 205 odst. 5, zpronevěry podle § 206 odst. 5, podvodu podle § 209 odst. 5, pojistného podvodu podle § 210 odst. 6, úvěrového podvodu podle § 211 odst. 6, dotačního podvodu podle § 212 odst. 6, legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 4 a 5, padělání a pozměnění peněz (§ 233), neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234), neoprávněné výroby peněz (§ 237), zneužití informace v obchodním styku podle § 255 odst. 4, zneužití postavení v obchodním styku podle § 255a odst. 3, poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 5, porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262), porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263), provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 265), porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266), obecného ohrožení (§ 272), vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280), nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky (§ 281), nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu (§ 282), nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290), zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny (§ 292), vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), sabotáže (§ 314), vyzvědačství (§ 316), ohrožení utajované informace (§ 317), válečné zrady (§ 320), násilí proti orgánu veřejné moci podle § 323 odst. 3 a 4, násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 3 a 4, přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), násilného překročení státní hranice podle § 339 odst. 2 a 3, organizování a umožnění nedovoleného

překročení státní hranice podle § 340 odst. 4, vzpoury vězňů (§ 344), neuposlechnutí rozkazu podle § 375 odst. 2 a 3, zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti podle § 377 odst. 2 a 3, porušování práv a chráněných zájmů vojáků stejné hodnosti podle § 382 odst. 3 a 4, porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností podle § 383 odst. 3 a 4, zběhnutí (§ 386), ohrožování morálního stavu vojáků podle § 392 odst. 2, genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), styků ohrožujících mír (§ 409), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411), válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3, a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

(2)

Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li trestný čin přikazít bez značných nesnází nebo aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání. Uvedení osoby blízké v nebezpečí trestního stíhání však nezbavuje pachatele trestní odpovědnosti, týká-li se nepřekazení trestného činu vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), sabotáže (§ 314), vyzvědačství (§ 316), genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411), válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) a zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3.

(3) Překazít trestný čin lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu; voják může místo toho učinit oznámení nadřízenému.

Sestavil Mgr. Jan Šmejkal

V Praze dne 18.03.2022